

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN, EN DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van het maximumaantal kandidaten dat tot de opleiding tot bepaalde bijzondere beroepstitels kan worden toegelaten voor het jaar 2027
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

De Vlaamse Regering beslist om conform artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 over de planning van het medisch aanbod subquota voor het jaar 2027 te bepalen voor de arts-specialisten en de tandarts-specialisten.

Dit voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering legt die subquota vast.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit dossier heeft betrekking op het beleidsveld gezondheids-en woonzorg, meer bepaald het algemeen gezondheidsbeleid, Strategische doelstelling: Kwaliteit, Operationele doelstelling: We investeren in voldoende competent zorgpersoneel om ook in de toekomst kwaliteitsvolle zorg en dienstverlening te kunnen bieden.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Planningscommissie heeft conform artikel 3, §1, tweede lid, 2°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 over de planning van het medisch aanbod in 2021 adviezen voorbereid over de subquota voor arts-specialisten en tandarts-specialisten voor het jaar 2025.

De Vlaamse Regering besliste in 2022 om de adviezen van de Vlaamse Planningscommissie betreffende de subquota van arts specialisten en tandarts specialisten voor het jaar 2025 te volgen en om conform artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 over de planning van het medisch aanbod subquota voor het jaar 2025 te bepalen voor de arts-specialisten en de tandarts-specialisten.

Eind 2022 bracht de Vlaamse Planningscommissie conform artikel 3, §1, tweede lid, 2°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 over de planning van het medisch aanbod opnieuw adviezen uit over de subquota voor arts-specialisten en tandarts-specialisten; ditmaal voor het jaar 2026.

In 2023 besliste de Vlaamse Regering om de adviezen van de Vlaamse Planningscommissie betreffende de subquota van arts specialisten en tandarts specialisten voor het jaar 2026 cijfermatig niet volledig, maar wel qua visie en argumentatie te volgen en om conform artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 over de planning van het medisch aanbod subquota voor het jaar 2026 te bepalen voor de arts-specialisten en de tandarts-specialisten.

Eind 2023 gaf de Vlaamse Planningscommissie conform artikel 3, §1, tweede lid, 2°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 over de planning van het medisch aanbod eind 2023 advies over de subquota voor arts-specialisten en tandarts-specialisten voor het jaar 2027. De adviezen werden gegeven op 11 december 2023 en 18 december 2023 en zijn als bijlage bij deze nota gevoegd.

De Inspectie van Financiën gaf advies op 22 april 2024. Het voorontwerp werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2024/159 van 25 april 2024.

De Vlaams Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin heeft binnen de Vlaamse Regering een voorstel neergelegd wat betreft het inhalen van de tekorten voor huisartsengeneeskunde. De Vlaamse Regering volgt dit voorstel en het voorontwerp werd in die zin aangepast. De aanpassingen hebben geen budgettaire impact.

Dit voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering volgt het advies van de Vlaamse Planningscommissie betreffende de subquota artsen voor het jaar 2027 cijfermatig niet volledig. De Vlaamse Regering beslist om extra in te zetten op het inhalen wat betreft de tekorten huisartsgeneeskunde en kinder- en jeugdpsychiatrie. De Vlaamse regering volgt daarnaast cijfermatig het voorstel van de Vlaamse Planningscommissie wat betreft het inzetten op extra plaatsen voor volwassenenpsychiatrie en pediatrie en volgt de Vlaamse planningscommissie qua visie de voorstellen met betrekking tot de andere subquota arts-specialisten.

De Vlaamse Regering volgt het advies van de Vlaamse Planningscommissie betreffende tandarts-specialisten voor het jaar 2027 volledig.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Zoals werd toegelicht bij de totstandkoming van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 (VR 2020 3010 DOC.1177/1) is de Vlaamse Gemeenschap ingevolge de zesde staatshervorming bevoegd geworden voor de contingentering van de gezondheidszorgberoepen, rekening houdend met het federale quotum. De Vlaamse Gemeenschap kan een eigen planning voeren inzake het medisch aanbod die beter afgestemd is op haar specifieke noden. Concreet wordt gepoogd tegemoet te komen aan het probleem van knelpuntspecialisaties door enerzijds de mogelijkheid om in te stappen in een opleiding die leidt naar een (te) vaak gekozen specialisatie te beperken, en anderzijds de keuze voor knelpuntspecialisaties aan te moedigen. Binnen de verschillende disciplines is er namelijk een onevenwicht ontstaan: voor bepaalde bijzondere beroepstitels is er een overaanbod, terwijl er voor

andere een tekort is (knelpuntspecialisaties). De subquota hebben als doel om het overaanbod weg te werken, de wachttijden voor de patiënten te verlagen en zo de kwaliteit van zorg te verhogen.

De Vlaamse Regering bepaalt met dit voorontwerp van besluit conform artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 over de planning van het medisch aanbod subquota na advies van de Vlaamse Planningscommissie hieromtrent.

De Vlaamse regering wordt er attent op gemaakt dat het voorontwerp van besluit geen voorwerp dient uit te maken van een ex antebeoordeling in de zin van artikel 4 van richtlijn (EU) 2018/958 van het Europees Parlement en de Raad van 28 juni 2018 betreffende een evenredigheidsbeoordeling voorafgaand aan een nieuwe reglementering van beroepen. Het doel van deze richtlijn, zoals opgenomen in artikel 1 ervan, is (het vaststellen van) de regels volgens welke een lidstaat die de toegang tot of de uitoefening van een gereguleerd beroep op zijn grondgebied afhankelijk stelt van het bezit van bepaalde beroepskwalificaties (...), de in een andere lidstaat of andere lidstaten (...) verworven beroepskwalificaties die de houder van die kwalificaties het recht verlenen er hetzelfde beroep uit te oefenen, erkent voor de toegang tot en de uitoefening van dit beroep. Die richtlijn is, gelet op artikel 2, lid 1 ervan, immers uitdrukkelijk van toepassing op regelingen die betrekking hebben op *“de wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten die de toegang tot of de uitoefening, dan wel één van de wijzen van uitoefening, van een gereguleerd beroep beperken, met inbegrip van het voeren van beroepstitels en de beroepsactiviteiten die een dergelijke titel toelaat, en die binnen het toepassingsgebied van Richtlijn 2005/36/EG vallen”*. Er kan niet worden ingezien hoe het voorontwerp van besluit betrekking heeft op en binnen het toepassingsgebied van Richtlijn 2005/36/EG valt. In artikel 2, lid 1, van de voormelde Richtlijn staat immers: *“Deze richtlijn is van toepassing op alle onderdanen van een lidstaat, met inbegrip van beoefenaars van de vrije beroepen, die in een andere lidstaat dan die waar zij hun beroepskwalificaties hebben verworven, een gereguleerd beroep willen uitoefenen, hetzij als zelfstandige, hetzij als werknemer. Deze richtlijn is eveneens van toepassing op alle onderdanen van een lidstaat die buiten hun lidstaat van oorsprong een beroepsstage hebben gevolgd.”*

De motivering m.b.t. de evenredigheidsbeoordeling voorafgaand aan een nieuwe reglementering van beroepen uit de nota aan de Vlaamse regering, betreffende de bepaling van het maximumaantal kandidaten dat tot de opleiding tot bepaalde bijzondere beroepstitels kan worden toegelaten voor het jaar 2026 (VR 2023 2605 DOC.0600/1), kan hier herhaald worden omdat ze onverkort van toepassing is op de bepaling van de kandidaten voor het jaar 2027:

‘De met het ontworpen besluit beoogde subquota zijn geheel irrelevant voor zij “die in een andere lidstaat dan die waar zij hun beroepskwalificaties hebben verworven, een gereguleerd beroep willen uitoefenen”. In artikel 1, 1°, van het koninklijk besluit van 12 juni 2008 betreffende de planning van het medisch aanbod staat dat een universitair attest een nominatief attest uitgereikt door de persoon die belast is met het bestuur van een faculteit geneeskunde van een Belgische universiteit, of een persoon daartoe door deze aangewezen, aan een kandidaat voor een opleiding leidend tot een van de beroepstitels, voorbehouden aan de houders van een wettelijk diploma van doctor in de genees-, heel- en verloskunde of van de academische graad van arts, bedoeld in artikel 1 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de lijst van bijzondere beroepstitels voorbehouden aan de beoefenaars van de geneeskunde, met inbegrip van de tandheeskunde, die over een diploma van arts met een basisopleiding beschikt afgegeven door een Belgische universiteit; dat het bewijs levert dat in de loop van een bepaald jaar de betrokken kandidaat bij de Faculteit geneeskunde van die universiteit een volledige cursus kan beginnen leidend tot een van de voornoemde beroepstitels, en dat aantoot in hoever, indien dit het geval is, de betrokken kandidaat over een vrijstelling van contingentering beschikt.’

Hieruit volgt dat het voorontwerp van besluit niet onder het toepassingsgebied van Richtlijn 2005/36/EG valt en de evenredigheidstoetsing van richtlijn (EU) 2018/958 niet toepasselijk is aangezien het voorontwerp betrekking heeft op beoefenaars van de geneeskunde, met inbegrip van de tandheeskunde, die over een diploma van arts met een basisopleiding beschikt afgegeven door een Belgische universiteit.

Subquota artsen-specialisten

Voor de arts-specialisten adviseert de Vlaamse Planningscommissie om maximumquota in te stellen voor 22 bijzondere beroepstitels en twee groepen van bijzondere beroepstitels:

In afwijking van het koninklijk besluit van 12 juni 2008 betreffende de planning van het medisch aanbod attesteren de decanen dat alle artsen-in-opleiding (ASO's) binnen de groep inwendige disciplines beginnen met (algemene) inwendige geneeskunde en een stageplan in die zin. De ASO's beslissen pas in hun 2^e-3^e jaar van de truncus communis voor welke deeldiscipline in de groep inwendige disciplines ze willen kandideren. Het stageplan wordt dan gewijzigd naar de finale inwendige discipline waarin ze hun erkenning willen behalen. Daarom adviseert de Vlaamse Planningscommissie een groepsquotum voor de inwendige disciplines.

De Vlaamse Planningscommissie adviseert daarnaast om geen subquota op te leggen voor huisartsgeneeskunde en klinische farmacologie en farmaceutische geneeskunde. Gelet op het tekort aan huisartsen vereist de opleiding huisartsgeneeskunde een positief en stimulerend beleid en is het bijgevolg niet wenselijk om voor deze discipline een maximumquotum op te leggen. Onder de klinische farmacologie en farmaceutische geneeskunde worden activiteiten buiten de RIZIV-nomenclatuur uitgevoerd (i.e. activiteiten waarbij de arts-specialist in het kader van de ziekteverzekering geen terugbetaalbare prestaties attesteert). Hierdoor is het volgens de Vlaamse Planningscommissie wenselijk om deze discipline buiten de subcontingentering te houden en toe te voegen aan artikel 5 van het KB van 12 juni 2008.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin hecht belang aan een besluit van de Vlaamse Regering waarmee de subquota vastgelegd worden voor 2027 en vertrekt hiervoor van het door de Vlaamse Planningscommissie verleende advies. Overeenkomstig het voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, zijn de uitgangspunten van het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering als volgt:

- De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin moedigt de geneeskundefaculteiten aan om de tekorten met betrekking tot huisartsen in het Vlaamse zorglandschap zo snel mogelijk in te halen. Het advies van de Vlaamse Planningscommissie voor de subquota 2027 ligt in lijn met de beslissing van de Vlaamse Regering voor de subquota 2026 om geen maximum voor huisartsgeneeskunde te voorzien. Het gehanteerde streefcijfer wat betreft 400 stageplekken uit het advies van de Federale Commissie Planning van het Medisch Aanbod kan echter niet de referentie zijn gelet op de raming van AHOVOKS dat er in 2027 potentieel tot 117 studenten geneeskunde zullen afstuderen in Vlaanderen bovenop het aantal zoals geadviseerd door de Federale Planningscommissie Medisch aanbod. De wettelijke tekortenregeling voor Vlaanderen dient immers vertaalslag te krijgen in een beduidende stijging van het aantal huisartsen. De Vlaamse Regering moedigt de geneeskundefaculteiten en geneeskundestudenten aan om wat betreft huisartsgeneeskunde een streefwaarde te hanteren richting 50% van de afgeleverde universitaire attesten. Een afgebakende – beperktere- marge wordt in dit voorontwerp van besluit aangewend om ook rekening te houden met andere door de Vlaamse Planningscommissie geïdentificeerde zorgnaden en om enigszins fluctuaties met betrekking tot de opleidingsplaatsen op te vangen. De door de Vlaamse Planningscommissie voorgestelde verhogingen voor kinder- en jeugdpsychiatrie, volwassenenpsychiatrie en pediatrie worden in het voorontwerp volledig gevolgd door de Vlaamse Regering. Ook o.m. het voorstel met betrekking tot het voorzien van een subquotum klinische genetica wordt gevolgd. Wat betreft bepaalde andere door de Vlaamse Planningscommissie voorgestelde verhogingen, wordt het advies van de Vlaamse Planningscommissie verhoudingsgewijs gevolgd bij toebedeling van de resterende marge, maar volgt het voorontwerp deze voorstellen dus niet in absolute plaatsen.
- In afwijking van het advies van de Vlaamse Planningscommissie, wordt niet alleen met betrekking tot huisartsgeneeskunde, maar ook voor kinder-en jeugdpsychiatrie geen maximum vastgelegd. De Vlaamse Planningscommissie adviseert een subquotum voor deze

specialisatie, maar benadrukt eveneens dat er een grote nood is aan kinder- en jeugdpsychiaters. Daarom beslist de Vlaamse Regering om voor kinder- en jeugdpsychiatrie geen maximum op te nemen in het voorontwerp, om zo een maximale instroom in deze beroepstitel mogelijk te maken. Deze afwijking ligt in lijn met het besluit van de Vlaamse Regering van 26 mei 2023 tot bepaling van het maximumaantal kandidaten dat tot de opleiding tot bepaalde bijzondere beroepstitels kan worden toegelaten voor het jaar 2026. Ook in dit besluit week de Vlaamse Regering af van het advies van de Vlaamse Planningscommissie door geen maximum op te leggen voor huisartsgeneeskunde en kinder- en jeugdpsychiatrie aangezien dit knelpuntspecialisaties betreffen. Voor de volledige argumentatie kan worden verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering die voor de principiële goedkeuring van het voorontwerp van dat besluit werd toegevoegd (VR 2023 1702 DOC.0145/1BIS).

Subquota tandarts-specialisten

Voor de tandarts-specialisten adviseert de Vlaamse Planningscommissie om geen maximumquotum op te leggen voor algemeen tandarts en om een maximumquotum van 12 voor orthodontie en een maximumquotum van 5 voor parodontologie te voorzien. De Vlaamse Regering volgt dit advies.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELLEN

Artikel 1 bepaalt het maximumaantal kandidaten dat voor het jaar 2027 kan worden toegelaten tot bepaalde titels van niveau 2 en 3 voor artsen. Het gaat om 21 beroepstitels en twee groepen van beroepstitels, allen vermeld in artikel 1 tot en met 2bis van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de lijst van bijzondere beroepstitels voorbehouden aan de beoefenaars van de geneeskunde, met inbegrip van de tandheekunde.

Artikel 2 bepaalt het maximumaantal kandidaten dat voor het jaar 2027 kan worden toegelaten tot verschillende bijzondere beroepstitels voor tandartsen. Het gaat om de bijzondere beroepstitels van tandarts specialist in de orthodontie en tandarts specialist in de parodontologie, vermeld in artikel 3 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de lijst van bijzondere beroepstitels voorbehouden aan de beoefenaars van de geneeskunde, met inbegrip van de tandheekunde.

Artikel 3 bevat de uitvoeringsbepaling.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggend voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen financiële impact.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 22 april 2024.

In haar advies wees de Inspectie van Financiën op het risico dat de subquota voor de interne disciplines niet formeel gedefinieerd zijn.

In dit opzicht wijst de Inspectie van Financiën op artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 over de planning van het medisch aanbod dat het Departement Zorg een bevoegdheid geeft om de naleving van de subquota op te volgen. Op deze manier kan tijdig bijgestuurd worden.

Conform artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 over de planning van het medisch aanbod, kan de Vlaamse Regering voor een groep van bijzondere beroepstitels het maximumaantal kandidaten bepalen dat jaarlijks of voor een bepaalde referentieperiode tot de opleiding kan worden toegelaten. De Vlaamse Regering maakt met dit voorontwerp gebruik van deze mogelijkheid. Ook in het besluit van de Vlaamse Regering van 26 mei 2023 tot bepaling van het maximumaantal kandidaten dat tot de opleiding tot bepaalde bijzondere beroepstitels kan worden toegelaten voor het jaar 2026 werd van deze mogelijkheid reeds gebruik gemaakt. Waar de Vlaamse Planningscommissie het advies geeft om een groepsquotum vast te leggen, vult ze dit advies telkens aan met een aanbeveling aan de decanen om bij het afleveren van de universitaire attesten een zekere verdeling tussen de disciplines na te streven. Het voordeel van deze overkoepelende quota is dat ze enige flexibiliteit toelaten wat betreft de instroom in de desbetreffende opleidingen, terwijl het overkoepelende aandeel van deze specialisaties beperkt wordt. Waar er wel een richtingaanwijzer wordt aangereikt wat betreft een wenselijke verdeling tussen de specialisaties, wordt een iets hogere instroom in een specifieke specialisatie in een specifiek jaar niet meteen als problematisch gezien. Dit neemt niet weg dat als uit de monitoring blijkt dat er zich in de praktijk onwenselijke discrepanties voordoen, waardoor een over- of onder aanbod in één of meerdere specialisaties dreigt te ontstaan, de Vlaamse Planningscommissie dit zal meenemen in haar volgende adviezen. Er moet bovendien rekening mee gehouden worden dat het groepsquotum in dit voorontwerp van besluit lager ligt dan het groepsquotum opgenomen in het advies van de Vlaamse Planningscommissie.

Met toepassing van artikel 31 §2 2° van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggend voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorliggend voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen weerslag op de lokale besturen, noch qua personeel, noch qua financiën.

4 VERDER TRAJECT

Na de principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering zal het ontwerp voor advies aan de Raad van State worden overgemaakt.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van het maximaantal kandidaten dat tot de opleiding tot bepaalde bijzondere beroepstitels kan worden toegelaten voor het jaar 2027;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met het verzoek om het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS